Iustinianus <Imperium Byzantinum, Imperator, I.>: Codex Ivris Civilis Ivstinianei (Band 4): Codicis Dn. Ivstiniani Sacratissimi Imp. PP. Avgvsti, Repetitae Praelectionis Libri Duodecim
Lyon, 1627 Seite 1331

prohibitum à matre, non erit quidem tutor: vnde de alio pater prouideat. & secundùm hoc dic, quod alij: non patri dirigit sermonem. & quod dicit, *communi*: scilicet Titij dantis, & Bertæ prohibentis. sicque erit melior conditio prohibentis: vt & *ff. communi diui. l. Sabinus.*

a ¶ *Rescriptio.* scilicet quæ dicit eum remoueri sine infamia. ACCVRS. FLOREN.

b ¶ *Si in fraude.* vt & C. *de susp. tu. l. fi.*

c ¶ *Non suffragabitur.* sic & monachus licèt in minoribus ordinib. constitutus, in quibus aliàs si non esset monachus, potest habere vxorem: monachus non habet: vt *in authent. de mona. §. si verò relinquens. vers. quòd si facti. coll. j.* & facit *ad l. ff. de confirma. tu. l. vtilitatem.*

scriptio [a], si in fraude [b] conuictus fuerit, non suffragabitur [c].

PP. XIII. Kal. Mart. Laterano, & Ruffino Coss.

Plana est differentia inter hunc titulum, & illum suprà, diuortio facto: quia ibi diuortio solutum erat matrimonium: hîc morte patris.

VT CAVSÆ POST PVBERTATEM ADSIT TVTOR.

TITVLVS XLVIII.

Tutela finitur pubertate: periculum autem administrationis non antè finitur, quàm tutor rationes reddiderit, & tutelam omnem curatori restituerit, l. vlt. C. de per. tut. & *sententia quoque prætoris, aut præsidis, si qua opus sit, liberatus fuerit,* l. 15. C. de adm. tut. *Et non transtulit omnẽ, qui detinet instrumenta litis suo consilio cœpta. Ergo periculum eius litis ad eum pertinet: non ad curatorem.* CVIAC.

Tutor causam pupilli inchoatam prosequi tenetur etiam post pupillarem ætatem, si instrumenta curatori non reddiderit. SALYC.

1. *Imp.* PHILIPPVS A. *Dextro.*

TVTORES, [d] qui necdum administrationem ad curatores transtulerunt [e] *, defensioni causarum [f] pupillarium adsistere oportere sæpè rescriptum est. Et ideò si (vt proponis) instrumenta, quibus asseri [g] possunt causæ prouocationis, etiamnum hi, [h] quorum meministi, apud se detinent: aditus præses prouinciæ periculi sui eos admoneri præcipiet. PP. XII. Kalend. Nouembr. Philippo A. & Titiano Coss.

* al. *transtulerint.*

VT CAVSÆ POST pubertatem adsit tutor.

Tutores.] CASVS. Pendente tutela causam pupilli tutor egit, & succubuit, & appellauit: omnia acta penes eum habet, & factus est pup. adultus: nunquid causam appellationis prosequi tutor debet? Dicitur quòd sic.

d ¶ *Tutores.* vel eorum heredes: vt *ff. de hered. tut. l. j. & de appell. l. tutor.*

e ¶ *Transtulerunt.* secùs si transtulerint: vt *ff. de appell. l. tutor. & ff. si penden. appell. mors inter. l. j. in fin.*

f ¶ *Causarum.* cœptarum antequàm finiretur tutela pubertate: vt *hîc* erat, & *ff. de admin. tuto. l. ita autem. §. si tutor, &* arg. *ff. de neg. gest. l. nam & Seruius. §. si viuo. &* C. *arbi. tut. l. tutor post puberem.* secùs videtur in curatore post xxv. an. vt *ff. de appell. l. negotiorum. §. fin.* sed magis dic idem: vt *ff. de admini. tut. l. ita autem. §. fin.* & illa *de appell.* loquitur quando non habebat curator quondam instrumenta: sed minor factus maior: & facit ad hanc *l.* C. *de pericu. tuto. l. fin. & ff. rem pupil. sal. fo. l. si postea. & ff. de admini. tuto. l. à tutorib. §. j.* ¶ Item not. hîc arg. quòd procurator, [a] & aduocatus sine nouo salario causam appellationis agere debent: quod Io. non placet.

a Aduocatus an teneatur appellationis causam sine nouo salario agere.

g ¶ *Asseri.* sic ergo qui appellat, probat: quod est falsum: vt not. *infrà de appell. l. hi, qui.* vide gloss. *in c. in præsentia. super verbo, standum. extra de renunciation.*

h ¶ *Hi.* Tutores quondam.

VBI PVPILLI educari debeant.

VBI PVPILLI EDVCARI * DEBEANT.

TITVLVS XLIX.

* *educentur.* in omnibus manuscr.

Pars administrationis præcipua, si negotia pupillaria spectas, est defensio causæ pupillaris. Si personam, educatio: quo nomine non tantùm victus significatur, & vestiarium, & habitatio, l. vlt. D. de alim. leg. *sed etiam institutio morum, & liberalium artium,* l. 2. tit. seq. *educatio ingenij, vt in Comœdia; Benè, & pudicè doctum, atque eductum ingenium. Educantur verò plerumque apud matrem viduam: vel si ea de re non benè conueniat inter tutores, matrem, & cognatos, apud eum, quem educatorem decreuerit prætor, aut præses,* l. 1. *qui vtique non decernet temerè educatorem eum, qui pupilli successionem sperat,* l. 2. *licèt eadem ratione ad eum redierit tutela legitima. Hoc autem distat hic tit. à 24. quòd hic est de liberis orbatis patre, ille de habentibus patrem.* CVIAC.

Pupilli educari debent apud matrem: nisi ad secunda vota transiuerit. BALD. Vel sic: *Quando de transitu matris ad secunda vota est contentio, iudicis committitur arbitrio: & onus alimentandi pupillum est necessarium.*

1. *Imp.* ALEXANDER A. *Dionysodoro.*

EDVCATIO pupillorum [α] tutorum nulli magis, [i] quàm matri eorum, si non vitricum [k] eis induxerit, committenda est. Quando autem [l] inter eam, & cognatos, & tutores super hoc orta fuerit dubitatio: aditus præses prouinciæ, inspecta personarum qualitate, [m] & coniunctione [n], perpendet vbi puer educari debeat. Sin autem æstimauerit apud quem educari debeat: is necessitatem [o] habebit hoc facere, quod † præses iusserit. PP. VII. Id. Febr. Maximo II. & Æliano Coss.

Vbi pupillus educetur, est in iudicis arbitrio: de eo tamen, qui ei succedere debet, est iusta suspicio. SALYC.

II. *Impp.* DIOCLETIAN. & MAXIMIAN. AA. & CC. *Gratæ.*

VTrùm nepos tuus * ex filia apud te: an apud patruum suum morari debeat, ex singulorum affectione, & qui magis ad suspicionem ex spe successionis [p] propior sit, æstimabitur. Script. XVIII. Kalendas Nouembr. Nicomediæ, CC. Coss.

DE ALIMENTIS PVPILLO præstandis.

TITVLVS L.

Consequens erat docere alimenta constitui pupillo, vel adulto, & præstari sine mora arbitrio tutoris, vel arbitrio prætoris, aut præsidis pro modo facultatum, etiãsi de statu ei, bonisque paternis, quæ possidet ex edicto Carboniano, vel suo iure, controuersia fiat, l. 1. & *aliquando tutius esse sine decreto magistratus ea constitui tutoris, vel curatoris arbitrio: nec enim posse minores probè recusare sumptus, quibus*

Educatio.] CASVS. Si inter matrem, & pupillum, & tutorem, & alios consanguineos sit controuersia apud quem educari debeat pupillus: si mater ad secundas nuptias non conuolauerit, præferenda est. Si autem ad secundas nuptias cõuolauerit, & orta fuerit quæstio inter matrem, & tutores, seu consanguineos super tutela pupillorum: debet adiri præses prouinciæ: qui inspecta qualitate personarũ, & coniunctione perpendet: & si iudex decreuerit apud quem educari debeat, ille necesse habebit hoc facere.

α ¶ *Educatio pupillorum.* Iustin. *in Nou. 22. § porrò & illud.* CVIAC.

i ¶ *Nulli magis.* quia in illis est affectus [a], &c. vt C. *de cura. fu. l. fi. j. respon.*

a Nullus affectus vincit maternum.

k ¶ *Si non vitricum* [b], &c. quia tunc etiam filiorum vitam ei addiceret: vt C. *de admin. tut. l. lex, quæ. §. lex enim.*

b v. Guidonem Papæ deci. 539. in pr.

¶ Sed nónne potest esse tutor [c] vitricus? Respon. sic: vt C. *de contra. iu. tu. l. fin.* Sed respond. non [d] per hoc apud eum, vel eam [e] debent educari. Alij dicunt quòd à [f] patre potest dari tutor: non à iudice.

c Vitricus priuigni sui tutor esse potest: vt *hic.* similis est Glo. *in l. vlt. in verbo, pro bonis. infr. de contrario iudicio tutelæ. & in Nouell. de nuptiis. 22. c. 18. in verbis, datur; & in l. nonnunquam, 32. ff. de adoptionibus.*

d Priuignus apud vitricũ, tametsi tutorem, educari non debet: vt *hic.* adde *d. Gl. Nouell. de nuptiis c. 18. & d. l. vlt.* Cottam *in Memoralib. in verbo, vitricus.*

l ¶ *Quando autem.* retento eodem casu quando secundò nupsit: aliàs nulla super hoc fieret deliberatio sed indistinctè matri cõmitteretur: vt C. *e. l.* Vel hîc quando mater non appetit: sed alij dicit committendam, & tutor alij: vel tertiò suprà non fiebat quæstio inter tutorem, & matrem, & cognatos, hîc sic. prima placet: vt *in authent. de nupt. §. eiusdem quoque. collat. iij. constit. j.*

† al. *quem.*

e Filius apud matrem secundo nuptam, non est educandus. adde Gloss. *Nouell. 22. de nupt.*

m ¶ *Qualitate.* vt tamen non sit apud eos, qui pudicitiæ eius insidientur: vt *ff. eod. l. si disceptetur.*

n ¶ *Coniunctione.* vt *ff. eo. l. j.* & facit *ff. de leg. j. l. si seruus plurium. §. fin.*

f Vitricus priuigno tutor, à quo dari possit. adde *d. Glo. Nouellæ.*

o ¶ *Necessitatem.* secùs in curatore bonorum: vt *ff. de cur. bonis dan. l. j. §. quæritur.*

* aliàs incipit hæc lex, *Virũne posthumus ex filia,* &c. quam lectionem nõ reperi in manuscr.

Vtrum.] CASVS. Auus maternus, & paternus contendebant inter se apud quem educari debeat pupillus: iudex æstimabit quis eorum maiorem affectionem erga pupillum habeat: & quis magis insidiaretur vitæ pupilli propter spem succedendi: vt non ille, sed alius admittatur.

p ¶ *Ex spe successionis.* vt illi non concedatur: vt C. *de nuptiis. l. viduæ. §. sed*

http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/justinian1627bd4/0718
© Universitätsbibliothek Heidelberg
UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HEIDELBERG